

Posudek na bakalářskou práci sl. Miriam Kočové *Obraz ženy v současných exkluzivních ženských časopisech (na příkladu Harper's Bazaar a Marianne)*. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, 2006, 66 s.

Sl. Miriam Kočová přijala pro svou bakalářskou práci aktuální téma pohledu na současnou ženskou společnost, v tomto případě pohledu konstruovaného. Komplexní sledování ženské problematiky musí pochopitelně zahrnout i tento rozměr. Navíc studentka nechtěla analyzovat pouze obsah časopisů. Z mnoha problémů současných žitých ženských dějin si vybrala dva, velmi úzce spolu propojené: zaměstnání a rodinu, aby posléze porovнала náhled dvou relativně oblíbených ženských časopisů s analýzou těchto otázek ze strany vládních institucí, nevládních neziskových organizací a odborníků z gender studies.

Gender studies se zároveň staly její teoretickou oblastí, z čehož vyplynul i další úkol práce: zjistit, zda zvolené ženské časopisy posilují při psaní o zaměstnání a o rodině genderové stereotypy. Teoretický rámec práce, respektive snaha o posílení optiky nerovnosti, nedocení žen v současném muži nastaveném světě, ji dovolil předpokládat, že by úkolem časopisů mělo být tyto stereotypy rozrušovat. Zároveň však možná vedl k nedocení i jiného směru ženských dějin, který předpokládá nezrušitelnost jinakosti přístupu ke světu u muže a u ženy. Ostatně – možná i přístup z pozice gender studies by si zasloužil samostatnou kapitolu.

V každém případě však zdůrazňuji, že studentkou vybraný přístup (a tedy i stanovené cíle) je plně legitimní. Studentka rovněž zcela správně v úvodu definuje pro svou práci klíčové termíny, jakkoliv by pochopitelně pro pojem stereotyp našla ještě celou řadu dalších definic. Za správné pokládám i zvolené metody, jakkoliv autorka mohla jejich aplikaci ještě důkladněji osvětlit (např. v případě modelové analýzy). Naopak představení periodik – jejich „dějin“, nákladů, seberepresentace, vidění z pozice Media Projektu, deklarované a skutečné čtenářské základny, struktury pokládám za velice slušné. Ukazuje se – mimo jiné – že jde o časopisy do značné míry reklamní, respektive komerční. Za zdařilou považuji i druhou kapitolu dobře strukturované práce, kapitolu věnovanou postavení žen v České republice v současnosti – z pozice legislativy, nevládních neziskových organizací i z pozice odborníků na problematiku gender studies, jakkoliv pro další rozbor pokládám za funkční především část 2: Postavení žen ve světle vládních nařízení a dokumentů a 3: ve světle dat ČSÚ a 4: ve světle nevládních neziskových organizací a jejich odborníků.

Jisté výhrady bych ovšem měla v případě analytické (v pořadí třetí) kapitoly věnované stanoveným problémům na stránkách časopisu. Připadá mi totiž, že čtenáři jsou občas předkládány již hotové závěry, aniž by měl možnost sledovat výzkumný proces – vlastní analýzu materiálu. Jakkoliv samotné závěry pokládám za relativně promyšlené, mnohdy dokonce za velmi zajímavé (např. teze o tom, co je to „ženská“ kariéra z hlediska vybraného vzorku ženských časopisů, teze o pozitivních a negativních generových stereotypch v rodině a v zaměstnání), uvítala bych, kdyby analýza jednotlivých typů článků byla širší. Jde však o první větší odborný text autorky, která se jistě vypracuje k ještě zdařilejším prezentacím materiálu, prezentacím nezatíženým jistými myšlenkovými zkraty (např. tvrzení „Obraz mužů v oblasti rodiny je neutrální, protože se o mužích v této sféře téměř vůbec nezmiňuje“, s. 61).

I přes vytčené problematické rozměry práce se domnívám, že studentka vykonala značně časově náročný výzkum a že její práce přinesla mnoho zajímavých zjištění o charakteru současných komerčních ženských časopisů. Práci hodnotím ve spodním pásmu výborné, 36-38 body.

V Praze 10. června 2006

PhDr. Blanka Soukupová, CSc.